

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

Noodzaak tot vermaning!

“Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de algemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen...” [Judas: 3].

Judas, “dienstknecht van Jezus Christus en broeder van Jakobus”, zet zich aan het schrijven. Het zijn niet de minsten aan wie hij zijn brief richt: “de geroepenen, die door God de Vader geheiligd zijn en door Jezus Christus bewaard.” Met hen wil hij het een en ander delen. Zijn hart is vol met de woorden die hij aan deze medechristenen kwijt wil: “ik doe alle naarstigheid...” Waarover wil hij schrijven? Over de gemeenschappelijke zaligheid. Dus over het heil dat door Gods genade zijn deel is en dat hij ook in het leven van de geadresseerden aanwezig acht. Welk heil, welke zaligheid zou dat zijn? Het kan niet anders: dat is de zaligheid waarin allen mogen delen die Christus Jezus tot hun Zaligmaker hebben. Die daarom God tot hun Vader en de Heilige Geest als hun Trooster hebben. Judas laat weten: daar wil ik nu graag over schrijven. Over dat wat Gods kinderen gemeenschappelijk hebben.

Wat zoekt Judas? Hij zoekt de gemeenschap der heiligen. Hij is misschien ver verwijderd van zijn broeders en zusters die een even dierbaar geloof als hijzelf verkregen hebben. Het zijn deels ook heel andere mensen dan hij is. Hij, een Jood. De anderen - onder hen zijn ook Joden, maar evenzeer Grieken en Galaten, Macedoniërs, Syriërs en Romeinen. Hij, een man. Maar onder die anderen waren ook vrouwen. Vrije mensen, maar ook slaven. Allerlei soorten mensen. Maar ze hadden iets gemeenschappelijk: de zaligheid. Dat is de band die trekt! Er is een gemeenschappelijkheid die hen bindt. En Judas voelt de sterke drang, hij heeft de grote behoefte om die gemeenschap ook te beoefenen. “Ik doe naarstigheid...”, zo schrijft hij, “ik beijver me, ik wil niet anders dan dat...” Hij zegt: dat wil ik met u delen. Want dat heb niet alleen ik, dat hebt u ook...

Het is niet voor niets dat hij begint met “geliefden...”. Er is een liefdesband die trekt. “Geliefden...” - dat wijst allereerst op de liefde die van Boven komt. Judas weet: degenen aan wie ik schrijf, die zijn door God geliefd. Voorwerp van eenzijdige, soevereine, eeuwige liefde. God, de drie-enige God, heeft in liefde op hen neergezien. Wel, als ze door God geliefd zijn, dan heeft hij ze ook lief. Want hijzelf mag door genade ook in die liefde delen. Hij kent er wat van, wat Paulus ooit aan de gemeente van Rome schreef: “... de liefde Gods is in onze harten uitgestort, door de Heilige Geest die ons is gegeven.” Die liefde die voortkomt uit het hart van de Heere, die doet ook menselijke harten ineen smelten. Beiden voorwerp van genade en van goddelijke liefde. Wel, dan hoeft Judas er geen moeite voor te doen om te schrijven: “geliefden...” Ik denk aan het bekende gedicht van Jacobus Groenewegen uit de 18e eeuw: “Zoete banden die mij binden / aan des Heeren lieve volk. / Gewis, het zijn mijn hartenvrienden / hunne taal mijn

hartentolk. / Het zijn de kinderen van mijn Vader / en van ‘t zelfde huisgezin. / Wij bestaan elkander nader / als de band van aardse min...”

Het is een groot voorrecht als we iets van die gemeenschap der heiligen kennen. Want ze is de vrucht van de Heilige Geest in het leven van Gods kinderen. Wij hebben God lief, en daarom hebben we ook de broeders en de zusters lief. Dat kan niet anders. Wat is dan de aantrekkingskracht? Wat zal dan het gezamenlijke herkenningpunt zijn? Wat zal daarom de gesprekstof uitmaken? Judas laat het ons weten: de gemeenschappelijke zaligheid... Dat is de zaligheid van Hem die de Zaligmaker is. Daar wil Judas over schrijven... En daarna weer een brief terug ontvangen... Zodat er geestelijke gemeenschap ervaren wordt...

Maar, en dat is de grote verrassing aan het begin van deze brief - het komt er niet van. Van het schrijven van zo’n brief. Over de gemeenschappelijke zaligheid. Misschien heeft Judas de eerste letters al op het papier gezet. Om breed en diep te gaan schrijven over de inhoud van die zaligheid en over de weg der zaligheid en over de Bron der zaligheid en over de heerlijkheid van die zaligheid. Maar het komt er niet van. Er is iets anders, waarmee hij zijn brief vullen moet. En wij weten: het is de Heilige Geest die hem daarin leidt. Over de zaligheid - het wordt hem op dit moment verhinderd. Het is alsof de Heilige Geest er een sluier over heen trekt. “Nee Judas, hoe goed het ook zou zijn - dat zal dit keer de inhoud van uw brief niet zijn. Er is iets anders waartoe Ik u aanzet om uw brief mee te vullen.” Judas schrijft het: “Zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven, namelijk om u te vermanen...” Geen lofzang zal er dus klinken in Judas’ brief, maar een aanzet tot strijd. Geen vertroosting, maar vermaning. Geen met elkaar delen in de dingen van de zaligheid, maar elkaar aanzetten tot waakzaamheid.

En nog kan dat nodig zijn. Door de prediking. Door de verkondiging van het Woord van God. Als Nicodemus de Heere Jezus opzoekt, heeft hij misschien het plan om eens een stevig gesprek over het Koninkrijk van God te hebben. En als u of ik ons zetten onder de bediening van het Evangelie willen we graag bemoedigd en gesticht worden. Maar de Heilige Geest kan wel eens een andere pijn op Zijn boog leggen. Is ook de prediking van de Heere Jezus Zelf niet vol vermaning geweest? Vermaning, terechtwijzing - dat heb ik niet alleen nodig als ik de Heere niet ken. Als ik nog steeds buiten Hem leef. Maar het is niet minder nodig in het leven van Gods kinderen. Zalig die zich láát vermanen!

Ds. J.M.J. Kieviet

He is not here, for He is risen

Als je ooit eens de kans krijgt om naar Israël te gaan, dan moet je ook een bezoek brengen aan de graftuin in Jeruzalem. Hoewel het niet de plaats is waar de Heere Jezus in gelegen heeft, laat dit 2000 jaar oude graf wel zien hoe Zijn graf eruit heeft kunnen zien. Het is uitgehouwen in de rotswand, met daarvoor een grote steen. Die steen ligt er nu niet meer, maar er is een deurtje voor de ingang van het graf. En op dat deurtje staat in het Engels: 'He is not here, for He is risen'. Het zijn de woorden van de engel die klonken op de Paasmorgen: 'Hij is hier niet, want Hij is opgestaan'. Dat wordt ons ook verteld in de geschiedenis van Simson.

Simson werd wakker, middenin de nacht. Normaal gesproken ben je dan in je eerste slaap en dan slaap je het diepst. Hij moet dus wakker zijn gemaakt. Er staat niet bij door wie. Maar ik geloof dat de Heere dat heeft gedaan. De Bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen, zo staat er in psalm 121. En Hij heeft over Simson de wacht gehouden.

Als Simson de stad wil verlaten, ziet hij dat de poort gesloten is. En dan wordt de Geest des Heeren weer vaardig over Simson. Nee, het staat er hier niet bij, maar het blijkt wel uit wat Simson gaat doen. Hij loopt naar de poort, pakt hem beet en trekt zo die hele poort met de grendels en met de beide deurposten uit de stadsmuur en legt hem op zijn rug. Alsof het om een bosje stro gaat. En terwijl zijn verbijsterde vijanden toekijken, loopt hij met die duizenden kilo's zware poort de stad uit. Als overwinningsteken draagt hij de poort naar Hebron.

Dat is voor sommige verklaarders een probleem. Want Hebron lag 60 kilometer van Gaza af. Ze denken dat hier bedoeld wordt 'in de richting van Hebron'. Maar dat geloof ik niet. Het is een wonder dat Simson de poort wegdroeg. En of dat nu 60 kilometer, of 60 meter of 6 centimeter is geweest, dat maakt niet uit. Er staat dat Simson ermee naar Hebron is gelopen. En dat is om nog een reden belangrijk om vast te houden. Want Hebron was toen de

hoofdstad van de stam van Juda. En je weet misschien nog wel dat in Richteren 15 wordt verteld dat het de mannen van Juda waren die Simson uit angst aan de Filistijnen hadden uitgeleverd. En nu wil Simson juist aan Juda laten zien dat ze voor de Filistijnen helemaal niet bang hoeven te zijn. Met die poort geeft hij daar het bewijs voor. Want wat is een stad zonder poort? Daar kun je zo naar binnen lopen. Is dat geen blijde boodschap voor Juda? Hun verlosser heeft de Filistijnen verslagen en de gevangenis open gebroken. En zij hoeven geen vinger uit te steken.

Er ligt in deze gebeurtenis een heerlijke prediking van Hem Die meer is dan Simson. De Heere Jezus Christus heeft Zich laten opsluiten in het Gaza van de zonde. Hij is in de macht van de dood gekomen. Zijn graf was verzegeld en omgeven door duivels en bewakers. Maar op de derde dag stond Hij op uit de dood. Hij opende het graf en Hij overwon alle machten van wereld, zonde, dood en hel. En het kon gezegd worden: He is not here, for He is risen!

Wat een heerlijke boodschap voor iemand die machteloos gekneld ligt in banden van de dood. Als je iets voelt van je schuld en van Gods toorn over de zonde. Luister dan eens naar het opstandingsevangelie! Jezus heeft de poorten der hel op Zijn schouders gelegd. En nu kunnen ze Zijn gemeente nooit meer overweldigen. Maar nu kan het overwinningsslied worden gezongen
Gij voert ten hemel op, vol eer;
De kerker werd Uw buit, o HEER!
Gij zaagt Uw strijd bekronen
Met gaven, tot der mensen troost,
Opdat zelfs 't wederhorig kroost
Altijd bij U zou wonen.

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Richteren 16:3

Maar Simson lag tot middernacht toe; toen stond hij op te middernacht, en hij greep de deuren der stadspoort met de beide posten en nam ze weg met den grendelboom, en legde ze op zijn schouders, en droeg ze opwaarts op de hoogte des bergs die in het gezicht van Hebron is.

Elk land heeft een regering nodig. Dit geldt ook van elke gemeente. Zelfs van elke gemeenschap of groepering. Wie bij het beleid van een gemeenschap betrokken is, heeft een verantwoordelijke taak en moet gericht zijn op een goede, verantwoordelijke samenwerking in belang van de gemeenschap die hij behoort te dienen. Dienen dient steeds in het vaandel te staan. Hebben we even gewezen op de werkelijkheid hoe het dient te gaan en waartoe. Een Kerk, een gemeente mag niet zonder ouderlingen, opzieners zijn. Is dit wel het geval, dan heeft zo'n gemeentelijke groepering geen bestaansrecht. Als een gemeente wordt geïnstitueerd, dan gaan ambtsdragers functioneren. Zij gaan de gemeente dienen. Een man als Paulus was ook doordrongen van de noodzaak van dienen. Vandaar dat hij zich betrokken wist bij de verkiezing van ouderlingen. Hand. 14:23. Toen Paulus het eiland Kreta bezocht ging hij naar alle ontstane gemeenten. Wat hij daar hoorde en zag nam hij goed in zich op en hij trok conclusies. Hij wilde orde op zaken stellen. Orde en regel bleken dringend nodig te zijn. Want het liet te wensen over. Er ontbrak leiding. Ouderlingen die leiding konden geven en toezicht hielden waren er niet. Althans die indruk krijgen we. De situatie in gemeenten liet ontstellende gevolgen zien en horen. Dwaalleraars van buiten de gemeenten vonden ingang in de gemeenten en zelfs bijval met meewerking. Er kwam een verkapt Joods drijven waardoor het Evangelie van vrije genade werd verduisterd. Men bleek niet in staat de dwaling te weerleggen met de gezonde leer des geloofs. We we-

Paulus' dienen 22

ten welke gevolgen dit had en wat het teweegbracht in gezinnen. We weten niet of er geen weerstand was. God de Heere heeft Paulus gezonden en tijdens zijn verblijf in de gemeente werd Paulus vurig van Geest. Het was geen ijver als van een Jehu. Paulus werd beheerst door de Geest en de liefde van Christus. Dat Christus de tempel heeft gereinigd, heeft ons veel te zeggen. De ijver van Gods huis heeft Jezus verteerd, verslonden. De ijver voor het huis Gods, voor de gemeenten, deed Paulus handelen. Werken. Het spreken van Paulus wijst op doen. Hij gaf opdracht allereerst aan Titus om in samenwerking met de gemeenten te komen tot het aanstellen van ouderlingen. We lezen in Titus 1:5 'Gelijk ik u bevolen heb.' Dit spreekt Paulus met gezag. Als verkoren en gestelde apostel heeft hij autoriteit. Hij heeft autoriteit ontvangen van zijn Zender. Paulus doet in spreken en doen de wil des Heeren. In heilige verwondering en aanbidding mag en wil een gekozen ambtsdrager belijden: Ik ben een ambtsdrager en mag een ambt bekleden om 's Heeren wil. In dienst van de Heere, voor de dienst van de Heere. Vanuit die overtuiging moest Titus aan het werk gaan. Kan hij aan het werk gaan. En dat niet zonder de toezegging van de hulp, de kracht en de leiding des Heeren. Hun geeft Hij moed en krachten die hopen op Hem wachten. Paulus liet het niet bij de opdracht, maar hij wijst ook op de vereisten waaraan een ouderling behoort te voldoen. Hoe zijn levensbeeld is: In gezin en samenleving. De toekomstige ouderling of opziener mag geen vreemdeling zijn van de Christelijke deugden. Samenvattend: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten (Psalm 119:83). Een predikant, als het goed is, weet zich één met de levenshouding, de levenswijze van de ouderling, met de gezindheid om te dienen. Het is Bijbels herder en leraar te zijn. Dat mag niet ontbreken. In de dienst

van de Heere dient er levensdrang te zijn om vast te houden aan het getrouwe Woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij beide om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te wederleggen. Titus 1:9. Paulus zegt dat de gekozen ambtsdrager dient vast te houden aan het getrouwe woord dat naar de leer is. De kantekening zegt dat het getrouwe woord het woord is dat geloof waardig is. Dat naar de leer is, dat is naar de zuivere leer van het heilig Evangelie. Die leer is uit God. Met het woord wordt bedoeld het gepredikte woord van God zoals het gepredikt is en wordt door de apostelen en door hun helpers. De inzet en levenswijze van de apostelen werd nagevolgd. Men was ervan overtuigd dat de leer, de verkondiging van het Woord, behoorde gegrond te zijn op en volledig in overeenstemming te zijn met Gods Woord. Hoge eisen mogen gesteld worden aan de verkondiging en vanzelf ook aan de catechese. Het huisbezoek, het ziekenbezoek, het particulier contact vallen er niet buiten. Welk een mogelijkheden kunnen er zijn in het ziekenhuis. Wat kan een persoonlijk woord, het betrokken horen, bij het ambtsgebed doen. Afkerigheid kan wijken en betrokkenheid, luisteren naar, kan ervoor in de plaats komen en zelfs meer. God de Heere geeft gouden uren. Zelfs als er in de nacht ziekenhuisbezoeken gebracht worden.

ds. M.C. Tanis

Gedenken van het lijden en sterven van Christus aan het Heilig Avondmaal

Uitvluchten

De derde uitvlucht om de dood des Heeren niet te verkondigen is dat iemand veel vijanden heeft. Teellinck zegt dat dit dwaas is. “De mensen hebt u al tegen, en wilt u het nu zo ver laten komen dat ook God tegen u is?” Teellinck dringt aan op het goede gebruik van het Heilig Avondmaal. Vijandschap van mensen is bedoeld om de lijdzaamheid op de proef te stellen. Moeiten moeten uitdrijven naar de Heere. Het gebruik van het Heilig Avondmaal kan troosten en sterken. Bij moeiten en zorgen stopt men niet met eten en drinken voor het lichaam. Zo dient het ook geestelijk te zijn: de ziel moet ook dan gevoed worden. Wie veel vijanden heeft mag naar het Heilig Avondmaal gaan, maar wie wraakzuchtig is, mag dit niet. Er dient gestreefd te worden naar verzoening. Wie zijn tegenpartij tegemoet wil komen, mag deelnemen aan het Avondmaal. Wie verbitterd en wraakgierig is, mag niet komen.

Er zijn er ook die het tegen de borst stuit dat ze voor de kerkenraad moeten komen en dan ondervraagd worden over hun geloof. Onderwijs in de grondstukken van de christelijke godsdienst is nodig. Als u voldoende onderwijs hebt genoten dient er de begeerte te zijn om een goede belijdenis af te leggen voor vele getuigen en rekenschap te geven van de hoop die in u is. Waarom wilt u niet voor de kerkenraad verschijnen? U zult ook eenmaal voor Gods rechtbank moeten verschijnen om rekenschap af te leggen van alles wat u gedaan hebt. Teellinck roept op alle uitvluchten aan de kant te schuiven en ernst te maken met het doen van de wil van God.

Waarschuwing

Naamchristenen komen wel aan het Avondmaal, maar zonder de innerlijke behoefte van hun hart en zonder het besef dat het Avondmaal tot gedachtenis van Christus is. Beide zaken zijn wel nodig. Velen komen alleen maar aan omdat zij zien dat anderen dat ook doen. Dan denken zij dat het wel goed met hen staat. De duivel zit daarachter. De duivel is er altijd op uit dat Gods heilige instellingen helemaal nagelaten worden of dat ze op een verkeerde manier gebruikt worden. “Zo komt het – heel betreurenswaardig! – dat er veel mensen zijn die sinds lang, ja, al vele jaren lang, naar het Avondmaal des Heeren komen zonder daar ooit profijt van gehad te hebben. Hun geestelijk leven heeft er geen zaligheid in genoten en is door het gebruik van het sacrament ook niet verdiept. Ze hebben namelijk niet één keer goed gehoord en ook niet zelf overdacht wat het Heilig Avondmaal nu eigenlijk inhoudt en met welk doel het

vooral gebruikt moet worden.” Wie niet kan lezen, heeft er niets aan dat hij een Bijbel in huis heeft. Je moet leren lezen of iemand hebben die je voorleest. Zo is het ook met het Heilig Avondmaal. Het is niet genoeg eerbiedig te zien dat het brood gebroken wordt en dat de wijn vergoten wordt. Er moet begrepen worden dat het alles op Christus betrekking heeft. Zo komt er al meer berouw over de zonden, versterking in het geloof en in de liefde. Zo wordt de ziel gevoed. Voor velen is het Avondmaal alleen maar een uitwendige kerkelijke plechtigheid. Hoe is het bij u, geliefde lezer?

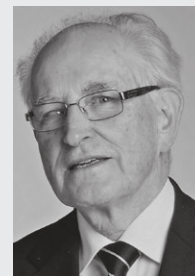
Aansporing

“We sporen dus elke christen aan dat hij zich ertoe zet om naar het bevel en de wil van Christus het Heilig Avondmaal te gebruiken. Het is Christus’ opdracht dat hij dit zodanig doet dat zowel zijn lichaam als zijn ziel daarbij betrokken zijn. Wat is er nu beter dan het bevel van onze Heere Christus te gehoorzamen en te doen wat Hij van ons vraagt?” Teellinck schrijft dat het schadelijk is wanneer heel bewust het Heilig Avondmaal helemaal niet wordt gebruikt of op een hele verkeerde manier wordt gebruikt. Om het Heilig Avondmaal op de juiste wijze te gebruiken is het nodig goed acht te slaan op onszelf voordat we aan gaan. Let ook op uzelf als u aanzit aan de bediening. Sla ook acht op uzelf na de bediening van het sacrament van het Heilig Avondmaal. Teellinck zegt dat hij deze drie zaken in drie preken aan de orde zal stellen. Het Heilig Avondmaal is door Christus Zelf ingesteld om Hem te gedenken zoals Hij hier op aarde in het vlees is geweest. U moet zo handelen alsof Christus Jezus Zelf lichamelijk aan de tafel zou aanzitten met u. “Daarom zegt Hij zeer beslist en overtuigend tegen ons dat het brood Zijn lichaam is en geeft Hij ons de duidelijke opdracht om het Heilig Avondmaal tot Zijn gedachtenis te houden. Daarom moeten we, als er gelegenheid is om het Heilig Avondmaal des Heeren te gebruiken, nauwkeurig op onszelf letten: vóór wij tot het Avondmaal van de Heere komen, als wij aan de tafel aanzitten en als wij daarvan weer teruggekeerd zijn.” Geliefde lezer: bent u nog een naamchristen die desondanks deelneemt aan het Heilig Avondmaal? Of mag u als ware avondmaalganger acht geven op uzelf voor u aangaat aan de bediening, terwijl u aanzit aan de tafel des Heeren en na uw aangaan?

Ds. A. van Heteren

PROCESSEN

Wat gebeurt er als mensen veranderen of omgaan? Een heel verbloemende duiding hiervan is: voortschrijdend inzicht. Als politieke partijen hun beloften niet kunnen waarmaken, gebruikt men deze term wel. Hoe gaat dat in de kerk?

Ds. Belder, columnist van het RD, gaf onder het kopje "Refolutie" een aanhaling van wijlen Ds. J.H. Velema. Het denkproces van iemand die omslaat, tekende hij ooit als volgt: 1. Diep overtuigd van ons eigen gelijk bestrijden we de afwijkende mening en visie. 2. We binden in. We temperen de militante toon. 3. We zwijgen (let op wat er vandaag gebeurt). 4. De twijfel heeft toegeslagen. Zitten we met ons standpunt wel goed? Waren we in het verleden niet te rechtlijnig? Hebben we wel echt geluisterd naar de ander? 5. De tegenstander van voorheen is toch ook niet dom. Er valt wel iets voor zijn standpunt te zeggen. Dat vinden je kinderen ook. 6. Je moet de zaken inderdaad van meer dan één kant bezien. 7. We zijn om, bekeerd tot de andere visie. Zie hier de fasen of stappen die mensen beleven als zij radicaal van gedachten veranderen. Zo kan het zich bijvoorbeeld bij de EO voltrokken hebben. Zo kan het toegaan bij ontelbaar veel kerkmensen in onze dagen. Het kan zich eveneens voordoen in allerlei reformatorische organisaties. Het herinnerde me aan een soortgelijke glijdende schaal, die ik hoorde bij een Zwitserse voorganger. Hoe komt iemand tot overspel? Hij nam een schaal aan van 1 tot 10 en liet zien hoe iemand in een aantal stappen en kleine wijzigingen ertoe komen kan de zonde te omarmen. Ds. Belder sprak over de aanname van evolutionistische gedachten door belijdende christenen. Tekenend was zijn opmerking dat in Utrecht nog net bijtijds een expositie over het refodome was gewijd. Binnenkort bestaat een refo niet meer.

Die zeven fasen van Velema geven te denken. U en ik, wij zijn allen bij een van deze stations aangeland. Waar zit u en waar zit ik? Waar bevinden zich onze kerken?

We zouden zo'n reeks ontwikkelingen nog praktischer en duidelijker ons kunnen voorstellen. Ik ga eens een poging doen om in de lijn van Velema en Belder een schetsontwerp te geven van een belijdend christen die tot wezenlijk andere gedachten komt. U kunt concreet denken aan de glijdende schaal ten aanzien van onderwerpen als: samenwonen, echtscheiding, homoseksualiteit, zondagsheiliging, prediking, hermeneutiek, Schriftgezag. Op al deze en dergelijke terreinen voltrekt zich een revolutie in de kerk.

Ik begin natuurlijk met het standpunt dat vertrouwd klinkt: 1. Je doet belijdenis van je geloof en je bent ervan overtuigd dat je het echt van harte meent. 2. Je krijgt een vriend of vriendin die wat anders denkt, maar je houdt je standpunt vast. 3. Je krijgt meer en meer het gevoel dat ze je star en somber vinden; zou ik zo zijn, denk je? 4. De preek van de dominee komt hierdoor ook wat "eng" en wereldvreemd over; je begrijpt ook alles niet precies. 5. Je Bijbel gaat ongemerkt minder open, zodat je Bijbelse inzichten in snel tempo achteruitgaan. 6. Steeds meer tijd gaat naar de sociale media, naar je smartphone met facebook en Instagram, enz. 7. Je leest, zelfs wel in

het RD, artikelen die de indruk wekken dat de refozuil en aanverwante zaken toch wel eens bekrompen en ondoordacht met wereldse zaken en onderwerpen omgaan. 8. Je gaat verhuizen en helaas is er geen gemeente in de lijn van je vorige gemeente. 9. Nu gaat het heel snel: de andere preken en de nieuwe contacten verruimen je geest. 10. Je volgt een opleiding of een studie, waardoor je vragen en twijfels ongekende en nooit gedachte vormen aannemen. 11. Tijdens middagdiensten zie je, dat steeds meer mensen wegblijven; waarom zou jij ook niet meegaan in die stroom? 12. Je leest tot je aanvankelijke verbazing dat bekende namen uit je kerk ook al omgeturnd blijken te zijn. 13. Het is te laat om dit proces van hersenspoeling te keren en dus stap je uiteindelijk over de grens. 14. Toch komen gedachten best nog wel terug en je zou niet graag als een godloze of een goddeloze door het leven gaan. Je bent oprecht van mening dat je ook buiten de kerk wel geloven kunt. Maar je voelt je wel vrijer en gelukkiger. Je kunt verder altijd nog blijven nadenken over dat wat er zou kunnen zijn na de dood. Dit is natuurlijk ook maar een ontwerp. Ik heb geprobeerd het wat eigentijdser en praktischer te maken, met concrete verzoeken die zich in deze dagen voordoen. U en ik, we zitten allemaal in een bepaalde fase, we zijn op een van deze stations aangeland. Niet ieder echter zit de rit tot het eindpunt uit. Er zijn er gelukkig ook, die blijven staan. Nee, er zijn er die door de Heere worden vastgehouden.

Ik wil onderstrepen dat er grote trendsetters in het spel zijn. Dat kunnen zijn: de voorgangers, het dagblad (juist niet de Telegraaf, maar een kerkelijk getinte krant), het mobieltje.

Is er ook een proces in omgekeerde volgorde? Zeker. Kijk maar: 1. De wereldling. 2. Hij raakt verdwaald in een kerk, bij een begrafenis of een andere gelegenheid. 3. Nou, die preek heeft wel iets en maakt wat los. 4. Je wordt vroeg of laat aangegrepen door een macht, die sterker is dan jij. 5. Je gaat het toestemmen: er is een God en er is een duivel; er is een hemel en er is een hel. 6. Je overtuiging blijkt sterker dan heel de wereld met al haar verzoeken. 7. Je hebt toch ook zwakke momenten en moeilijke tijden; het geloof in Christus houdt je echter staande. 8. Je zou niet meer terug kunnen de wereld in; de brug is opgehaald en de teerling is geworpen. 9. Er is vreugde in de dienst van God; er is ook heel veel strijd die anderen met je strijden.

Ds. P. Roos

Mijn vragen, uw antwoorden

In nummer 16 van ons blad heb ik aan onze lezers een aantal vragen voorgelegd en het resultaat was verbluffend. Hartelijk bedankt voor het meedenken en het zoeken naar antwoorden. Ik stel dat erg op prijs. We zullen proberen er nu en in het volgende nummer van ons blad op in te gaan. Reacties blijven altijd welkom!

De eerste vraag die ik u voorlegde was de nuchtere vraag van een kind hoe de schrijver van het boek Job wist wat er in de hemel tussen de Heere en Zijn engelen en satan had plaats gevonden. Ik vroeg onze lezers mee te denken en dat is dan ook uitvoerig gedaan. Ik kreeg verklaringen van Job 1 toegestuurd of eigen gedachten over de voor ons zo ongrijpbare wereld der boze geesten en de Heere, Die ook een Geest is. Ook werd ik vermaand om de Bijbel te accepteren zoals die tot ons komt en nergens vragen bij te stellen omdat God Zelf de Auteur is van Zijn Woord. Iemand zei dat de Heere het gebeuren voor de troon aan de Bijbelschrijver heeft geopenbaard, misschien door middel van een visioen. Ik geloof dat het inderdaad zo eenvoudig is. En ik denk dat het daarom wel de instemming van alle meedenkers heeft, dat ik het kind het volgende antwoord heb gegeven: “We weten niet precies wie het boek Job geschreven heeft. In ieder geval een kind van God. En die bijbelschrijvers, door Petrus heilige mensen Gods genoemd, zijn gedreven, geleid en bezielde door de Heilige Geest, 2 Petrus 1:21. En de Heilige Geest maakt ons dingen bekend die we van onszelf niet weten. De Heilige Geest wil dat we ook het boek Job goed zullen begrijpen. En de boodschap van dit boek is dat satan het Gods kinderen wel heel moeilijk kan maken, tenminste als God dat toelaat, maar dat hij het werk van de Heere in het leven van Gods kinderen, zoals bijvoorbeeld het geloof, niet kan weg nemen. De duivel kan de band tussen de Heere en Zijn kinderen niet verbreken. Daar zorgt de Heere Zelf voor en is een groot wonder van Zijn liefde en genade”.

Hartelijk bedankt dus voor het meedenken en de soms uitvoerige brieven hierover en ik hoop dat er meer van die doordenkers zijn, zoals onze jonge vriend.

De tweede vraag die ik aan onze lezers voorlegde was de volgende: In Numeri 21 lezen we de geschiedenis van de koperen slang. Er was genezing voor degenen die in geloof op de verheven slang zagen, vertrouwend op Gods belofte dat Hij hen genezen zou. Maar hoe zat het dan met kleine kindertjes en babies die ook waren gebeten, maar geen besef hadden van de noodzaak van het geloof?

Dat is de vraag aan mij gesteld en die ik op mijn beurt aan u voorlegde. Ook op deze vraag heb ik vele reacties gehad, waarvoor dank! De antwoorden kwamen in grote lijnen overeen. Al werd er ook gesuggereerd dat de kleintjes wel niet gebeten zullen zijn, omdat die ook

niet gemurmureerd hadden. Maar dat weten we niet. De meesten antwoordden dat het voor de kleintjes nu aan kwam op het geloof van de ouders. Die werden geroepen om hun kleintjes, als die inderdaad waren gebeten door de vurige slangen, in het geloof naar de Heere op te heffen en zelf in het geloof op de koperen slang te zien. Het ging om het geloof en wat de kindertjes betreft om het geloof van de ouders. Velen wezen in hun reactie op de notie en de troost van het genadeverbond en daar mogen wij zeker aan denken.

Wat de vraag over de Drie-eenheid betreft tenslotte het volgende: de vraag was dus of de predikant gelijk had die het mysterie van de Drie-eenheid vergeleek met de eenheid tussen man en vrouw. Dat zijn immers ook twee personen, maar nochtans een vanwege de huwelijksband. Een lezer reageerde door te stellen dat we wel zo mogen spreken over de eenheid tussen de Heere Jezus Christus en Zijn Bruid. Het huwelijk tussen man en vrouw is een zwakke afspiegeling van de geestelijke eenheid tussen de hemelse Bruidgom en Zijn duur gekochte Bruidskerk. Als het echter over de Drie-eenheid gaat (ik zeg er maar iets van, en blij daarmee dicht bij de vraag), kunnen we stellen dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest een zijn in hun goddelijke eigenschappen, zoals de geloofsbelijdenis van Athanasius bijvoorbeeld zo mooi verwoordt. Drie Personen en nochtans een wat het goddelijke Wezen betreft. Wij mensen zijn ook een als het gaat over onze natuur. Bij alle verschillen onder mensen hebben we toch allen dezelfde natuur, een menselijke natuur. Zo is het met eerbied gesproken ook met de drie Personen, Vader, Zoon en Heilige Geest, eenswezens. Artikel 8 van onze Nederlandse geloofsbelijdenis belijdt de grootheid en tevens het mysterie van de Drie-eenheid. Nooit zullen wij ten volle bevatten de grootheid van den Drie-enige God. Wel is het nodig dat wij door het geloof God de Vader leren kennen, ook de Zoon, en ook de Heilige Geest. Want hoewel dus eenswezens, een van Wezen, toch drie Personen. Het voert nu te ver om er dieper op in te gaan. Het was nu de bedoeling om de gestelde vragen te beantwoorden. En om onze lezers aan het woord te laten. De soms heel uitvoerige brieven heb ik bijzonder gewaardeerd. Bedankt dat u de moeite genomen hebt! Er rest nog ene vraag, maar dat komt een volgende keer. Een hartelijke groet van

ds. K. Hoefnagel

Justinus Martyr, verdediger en uitlegger (5)

Bijbellezen met Justinus

In deze aflevering gaan we het Oude Testament lezen met Justinus. In gedachten begeven we ons opnieuw naar de stad Efeze. In de dertiger jaren van de tweede eeuw vindt daar – op stenen banken in een zuilengang – een gesprek plaats tussen Justinus en de jood Trypho over het Oude Testament. Op zeker moment stelt Trypho de vraag: Waar in de profeten is voorzeggd, dat de Christus gekruisigd zal worden? Dáár ligt voor Trypho blijkbaar een groot struikelblok.

In zijn antwoord maakt Justinus eerst een inleidende opmerking over de uitleg van het Oude Testament. De vorige aflevering hebben we daarnaar geluisterd. Maar vervolgens noemt hij enkele oudtestamentische geschiedenissen uit het leven van Mozes, waarin hij een ‘type’ of ‘voorafbeelding’ ziet van het kruis. Twee van die geschiedenissen gaan we hier kort na.

De uitgestrekte armen van Mozes

De eerste voorafbeelding van het kruis ziet Justinus in de geschiedenis van Exodus 17: 8-16. We lezen daar, hoe het volk Israël tijdens de woestijnreis in de rug wordt aangevallen door de Amalekieten. Mozes geeft dan aan Jozua de opdracht om met een leger tegen de Amalekieten te strijden. Zelf beklimt hij, samen met Aäron en Hur, ‘de hoogte des heuvels’. En bovenop de heuvel bidt hij voor het volk, terwijl hij zijn hand – met daarin de ‘staf Gods’ – opheft. Zolang Mozes’ arm opgeheven is, is Israël aan de winnende hand. Maar zodra Mozes zijn armen neerlaat, krijgen de Amalekieten de overhand. Na verloop van tijd worden Mozes’ armen moe. Aäron en Hur nemen dan een steen, zodat Mozes kan gaan zitten, en ondersteunen, allebei aan een kant, Mozes’ armen.

Het is dit beeld van een biddende Mozes met zijn armen uitgestrekt, dat Justinus als eerste ‘type’ van het kruis

aanwijst: *‘Toen het volk oorlog voerde met Amalek, ... bad Mozes zelf tot God met beide handen uitgestrekt; en Hur en Aäron ondersteunden ze de hele dag, om te voorkomen dat hij ze door vermoeidheid zou laten zakken. Want wanneer hij iets van die gestalte, die het kruis nabootste, opgaf, was het volk, zoals in het boek van Mozes staat, aan de verliezende hand, maar wanneer hij in die houding volhardde, werd Amalek in gelijke mate overwonnen. De kracht nu die hij bezat, bezat hij door het kruis’* (Dialoog, 90.4).

Calvijn en Matthew Henry

Niet iedereen zal Justinus in deze uitleg volgen. Bij uitleggers als Calvijn en Matthew Henry zoekt men tevergeefs naar een lijn van Mozes’ uitgestrekte armen naar het kruis van Christus. Ook al zien zij in de voorbiddende Mozes wel een type van Christus Die onophoudelijk bidt voor Zijn strijdende Kerk. Maar bij de kerkvaders was de uitleg van Exodus 17 met het oog op het kruis van Christus heel gebruikelijk. Ik noem in dit verband alleen de namen van Barnabas, Origenes, Gregorius van Nyssa, Cyprianus, Tertullianus en Prudentius.

Een tweede geschiedenis uit het leven van Mozes die Justinus betreft op het kruis van Christus, is die van de koperen slang (Numeri 21). Op zeker moment komt het volk Israël in opstand tegen Mozes en tegen de Heere. Daarop ontbrandt de toorn van de Heere. Hij zendt vurige slangen onder het volk, die de Israëlieten bijten. Veel Israëlieten sterven. In die omstandigheden belijden de Israëlieten hun zonde en vragen ze of Mozes voor hen tot God wil bidden. De Heere geeft Mozes dan de opdracht om een vurige slang na te maken en te plaatsen op een stang, een lange stok. De bedoeling is duidelijk: De stang met de slang erop moet hoog opgeheven worden, zodat alle gebeten de slang kunnen zien. De Heere belooft het Zelf: *‘en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven’*. Deze slang die hoog opge-

heven wordt te midden van het gebeten volk, is een type van de gekruisigde Christus. Zo spreekt de Heere Jezus Zelf er al over tijdens Zijn nachtelijke ontmoeting met Nicodémus (Johannes 3: 14-15).

Koperen slang

Ook volgens Justinus vormt de koperen slang een type van de gekruisigde Christus. De oprichting van de slang is volgens hem enerzijds gericht *‘tegen de slangen die Israël beten’*. Justinus lijkt ervan uit te gaan dat door deze gebeurtenis de vurige slangen op de vlucht geslagen of zelfs gedood zijn. Tegelijk is de oprichting van de koperen slang volgens hem gericht op het behoud van de Israëlieten die gebeten werden.

Op deze twee manieren kondigt de oprichting van de slang de kruisiging van Christus aan, zegt Justinus. Het kruis van Christus betekent namelijk enerzijds *‘de dood voor de slang’* (de duivel). Anderzijds betekent ze *‘zaligheid voor wie door de slang gebeten worden en hun toevlucht nemen tot God, Die Zijn gekruisigde Zoon in de wereld heeft gezonden’* (Dialoog, 91.4).

Laten we intussen de context van Justinus’ woorden niet vergeten. Nog altijd is hij in gesprek met een joodse vluchteling, die hij vanuit het Oude Testament wil overtuigen van het feit dat de Christus gekruisigd moest worden. Diep is hij ervan overtuigd dat ook Mozes over Christus geschreven heeft (Johannes 5: 46). Maar er is vanuit het Oude Testament nog wel meer te zeggen. Daarover Deo volente een volgende keer.

Ds. A.J.T. Ruis

LCJ ORGANISEERT JEUGDAPPEL +16 MET HET THEMA 'ONGEKEND GROOT EN TOCH DICHTBIJ'.

De Heere is groot en heilig. Hij is de Schepper, de Koning der koningen. Wij kunnen niet bevatten hoe groot God is. Deze God wil gediend worden, dat verdient Hij ook. Deze Koning van de Kerk regeert niet alleen, Hij zorgt ook voor jou. Hij kent en doorgrondt jou en begrijpt jouw gedachten. In de Bijbel vinden we veel beloften die laten zien hoe goed God is. Welke beloften mag jij gebruiken als pleitgrond en houvast in je dagelijkse leven, om deze grote God te leren eren en liefhebben? Om door een waar geloof verbonden te worden aan de Heere Jezus Christus. In Hem komt deze "ongekend grote God" onverdiend zo dichtbij...

Hier denken we over na tijdens het Jeugdappel D.V. zaterdag 26 oktober 2019 te Aalsmeerderbrug, waar het thema 'Ongekend groot en toch dichtbij', centraal staat. Het Jeugdappel begint om 15.30 uur, maar je kunt al vanaf 15.15 uur binnenlopen. Tijdens het openingsappel spreekt ds. M. Messemaker over het thema 'Ongekend groot.' Bij het slotappel denken we na over 'En toch dichtbij', samen met ds. K. Hoefnagel. Tussendoor zijn er twee workshoprondes en in de pauze is er een gratis warme maaltijd.

Om 20.55 uur sluiten we het programma af en is er nog tijd voor een hapje en een drankje. Dit wil je niet missen, dus schrijf je vandaag nog in voor de workshops via: www.lcj.nl/ja+16. Neem je de andere jongeren uit de gemeente ook mee?

BOEKBESPREKINGEN

Petrus van Mastricht, Theoretisch-praktische godgeleerdheid, deel 1, gebonden, 887 blz., € 32,50, uitgegeven door de stichting Gereformeerd Erfgoed bij de gebr. Koster te Barneveld, ISBN 978 90 5551 926 2.

De auteur leefde van 1630- 1706. Hij was predikant en professor aan de universiteiten van Frankfurt aan de

Oder, Duisburg en Utrecht. In Utrecht was hij de opvolger van Voetius. Hij heeft daar dertig jaar gedoceerd. Het eerste deel van de zesdelige heruitgave is al geruime tijd in mijn bezit. Het werk van Petrus van Mastricht is uniek. Het is een goede zaak dat dit werk hertaald wordt uitgegeven. De ondertitel luidt: 'Beschouwende en praktikale godgeleerdheid.' Alle onderwerpen komen op vier manieren aan de orde: verklarend, leerstellig, weerleggend en praktisch. Van Mastricht besteedt veel aandacht aan de geloofsgehoorzaamheid, de nieuwe gehoorzaamheid van Gods kinderen. Het gaat om een leven voor God door Christus. Het boek bevat een schat aan toepassingen. Iets uit het praktische deel over de

Heilige Schrift willen we doorgeven. Op blz. 193 schrijft van Mastricht over de onderhouding ofwel de praktijk van het Woord. "Wij zullen het Woord onderhouden en gehoorzamen, als wij:

1. In het algemeen, niet tevreden zijn met lezen, horen en overdenken, maar bovendien ook:

-In het algemeen aan alles geloof hechten (Hand. 24:14-16).

-Het Woord op onszelf toepassen (Psalm 27:8), want hiertoe wordt het ons bediend (Rom. 15:4), evenals de apostelen de woorden van Christus op zichzelf toepasten (Matth. 26:22; 19:25-27).

-Ons met geloften en eden tot een algemene gehoorzaamheid verbinden (Jer. 42:5,6; Ps. 119:1-6).

2. In het bijzonder:

-Het gebodene en het verbodene met een nederige en onderworpen gehoorzaamheid achtervolgen, door het gebodene te doen en het verbodene te vlieden.

-Op de beloften met een gevestigd en vast vertrouwen van het hart leunen en steunen (Psalm 130:5).

-De bedreigingen ontvangen met vrees (Jes. 66:2).

-Aan de vertelde zaken geloof hechten; enzovoort."

Arie van der Knijff, Bevindelijk preken, gebonden, 439 blz., € 34,95, Uitgeverij Labarum Academic, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 7155.

De ondertitel luidt 'Een empirisch-homiletisch onderzoek naar bevinding in de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten.' Van der Knijff heeft gebruik gemaakt

van preken die na 2000 verschenen zijn. Hij doet dat vanwege de actualiteit. De auteur is op dit boek gepromoveerd op 23 mei 2019. Volgens Van der Knijff is er sterke beïnvloeding van Bunyan op de prediking. Hierbij valt met name te denken aan 'De Christenreis.' De schrijver wil laten zien op welke manier predikanten van de Gereformeerde Gemeenten in hun preken bevinding verbinden aan de Bijbeltekst. Zo is er sprake van Schriftuurlijk- bevindelijke prediking. Het boek wil ook aangeven hoe de visie op de geloofsweg de uitleg van de tekst beïnvloedt. In de preken klinkt de oproep tot zelfonderzoek door. Het wordt benadrukt dat we op doorreis zijn naar de eeuwigheid. De noodzaak van de persoonlijke doorleving van de verzoening komt naar voren. In het laatste hoofdstuk reflecteert de auteur op het resultaat van zijn onderzoek en doet hij aanbevelingen voor verder onderzoek en nadere bezinning.

W. Teellinck, Liefdesdwang, gebonden, 90 blz., € 12,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 1031.

De ondertitel luidt: 'De hartveroverende kracht van de liefde van Christus.' Het boekje verscheen voor het eerst in 1620. Het is een nabetrachtingspreek over 2 Korinthe 5:14 'de liefde van Christus dringt

ons.' Teellinck beschrijft de liefde van Christus en de door Hem gewerkte wederliefde in het hart van Gods kinderen. Die wederliefde is niet alleen een zaak van het hart, maar komt ook openbaar in de levenswandel. Het boekje is hertaald door C. Bregman en is daardoor goed te lezen. Teellinck schrijft over ware christenen en naamchristenen. Zelfonderzoek is nodig. De meeste christenen zijn mondchristenen. Ernstig en dringend is de oproep te staan naar de liefde van Christus. Het boekje bepaalt ons bij de onmisbaarheid van een innige geloofsomgang met de Heere en bij de noodzaak van een nauwgezette levenswandel.

Samuel Rutherford, De stem van mijn Liefste, Brieven, gebonden, 540 blz., € 39,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 1307.

Dit boek bevat het eerste deel van de brieven van Rutherford. Het zijn 180 brieven uit de jaren 1627- 1637. In totaal zijn er 365 brieven. De resterende 185 brieven

volgen in een tweede deel. De meest complete editie is de uitgave die Andrew Bonar in 1863 verzorgde. Deze heeft als uitgangspunt voor de vertaling gediend. De brieven zijn in chronologische volgorde opgenomen. Op de titelpagina staat "Gepubliceerd tot nut van al Gods volk, maar meer in het bijzonder voor degenen die nu lijden voor Christus en Zijn zaak te verduren krijgen, of dat later nog zullen krijgen." Veel belangrijke thema's komen in de brieven aan de orde: Lijden in lijdzaamheid, aanstaande overwinning, de juiste houding onder het kruis, de beschrijving van de schoonheid van Christus, de toestand van de kerk, volharding, het loven van de Koning vanwege Zijn genade en schoonheid, tijd en eeuwigheid. Rutherford gebruikt veel huwelijks- en bruidstaal. De Bruidegom heeft Zijn bruid lief en de bruid kent wederliefde tot haar Bruidegom. Het is zoals staat in 1 Joh. 4:19 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.' Rutherford citeert voortdurend uit het Hooglied waarin uitgebreid gesproken wordt over Bruidegom en bruid. Enkele regels willen wij citeren uit brief 104 "En nu weet ik niet wat ik met Christus moet; Zijn liefde omringt mij en overlaadt mij. Ik ben ermee beladen, maar o, hoe zoet en lieflijk is die last! ...O, dat ik mijn zwarte mond zou leggen op zulk een schoon,

"Volgt Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken"
Matthéüs 4:19

Met dankbaarheid aan de HEERE, deelt de kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk Barendrecht u mede dat op 12 oktober 2019 onze geliefde predikant

ds. K. Visser

mocht gedenken dat hij 25 jaar geleden in het ambt als dienaar des Woords is bevestigd. Op 12 oktober 1994 werd hij in de weg van Gods Voorzienigheid en naar de wens van zijn hart, bevestigd in het ambt van herder en leraar en verbonden aan de gemeente van Werkendam. Na ruim 7 jaar volgde de roeping naar onze gemeente waar hij op 8 september 2001 intrede deed.

Het is onze hartelijke wens en bede of de HEERE onze predikant, samen met zijn vrouw en gezin, met Zijn genade hem nabij blijft, en dat hij de kracht en gezondheid ontvangen mag en tot zegen mag zijn om de boodschap te verkondigen van het Evangelie van vrije genade.

*De kerkenraad van de Christelijke
Gereformeerde Kerk Barendrecht*

*2de voorzitter: T. J. Kraaijeveld
Scriba: T. van Staveren*

schoon, schoon aangezicht als die van Christus! Maar ik durf het niet te weigeren om bemind te worden. De reden ligt niet in mij waarom Hij mij aangezien en mij liefgehad heeft, want Hij heeft geen heimelijke beloning of geld van mij gekregen. Het kost mij niets; het is goedkope liefde. O, de vele ponden gewicht van Zijn liefde die zacht op mij drukken!"

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

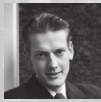
Telefoon (0032)92230560

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

H. de Jongh D.D.E. Melieste M.K. Ligthart A.J. van Lieburg

**Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.**

www.begravenisondernemingdejongh.nl

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 27,50,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde
Staten en Canada \$ 30,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556 mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag
7 november 2019. Kopij graag binnen donderdag 24
oktober 2019.

Ds. P. Roos

Ds. P. Roos mag 55 jaar predikant zijn. Dat is een
lange periode. Hij mag nog voorgaan in de kerken en
voorzitter zijn van onze stichting 'Bewaar het Pand.' De
Heere geve dat dit nog enige tijd zal mogen voortduren.
We wensen ds. Roos samen met zijn vrouw van harte
Gods zegen toe.

Ds. P. den Butter

Ds. P. den Butter mag ook 55 jaar predikant zijn. Vele
jaren heeft hij mogen arbeiden in Nederland en in
Canada. In het verleden was hij bestuurslid van onze
stichting 'Bewaar het Pand.' De Heere geve dat ook hij
nog enige tijd zal mogen voorgaan in onze kerken. Ook
ds. Den Butter willen we samen met zijn vrouw van
harte Gods zegen toewensen.

Ds. K. Visser

Ds. K. Visser mag 25 jaar predikant zijn in onze
kerken. Meer dan eens heeft hij gesproken op onze
ontmoetingsdagen. We hopen dat hij nog geruime tijd
zal mogen dienen in onze kerken. We wensen hem,
samen met zijn vrouw, van harte Gods zegen toe.

Ds. H.H. de Haan

Ds. De Haan mag 1 november D.V. 40 jaar predikant
zijn en zal op die datum ook met emeritaat gaan. Er zal
een dienst gehouden worden vrijdag 1 november in de
kerk van Zaamslag, aanvang 19.30 uur. Na de dienst
is er gelegenheid ds. en mevr. De Haan de hand te
drukken. Bijna 12,5 jaar heeft ds. De Haan de gemeente
van Zaamslag mogen dienen. We wensen hem samen
met zijn vrouw van harte Gods zegen toe.

Dankdag

Woensdag 6 november is het dankdag voor gewas
en arbeid. De Heere geve ware dankbaarheid in het
hart van jong en oud. Wat heeft de Heere in de
achterliggende periode onverdiend weer veel willen
geven. Er is veel reden Hem daarvoor te erkennen.

CBB

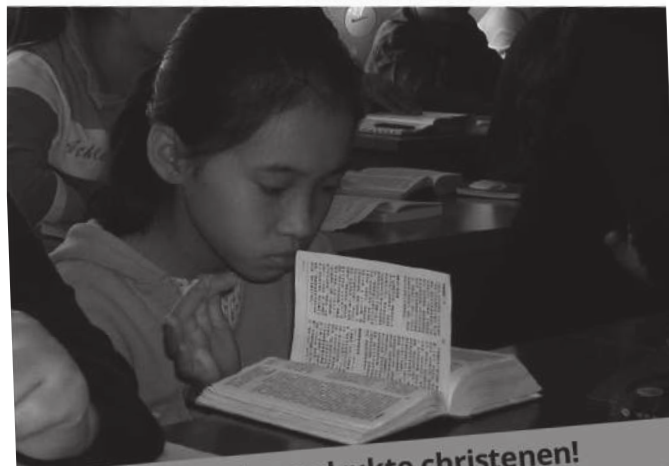
'Bewaar het Pand' is voor mensen met een
leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek
voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341- 565499,
e-mail info@cbb.nl

AvH

**Donkere wolken
boven China's kerk**

Verdrukt! Niet verlaten!

Bid voor de verdrukte christenen!

STORT UW GIFT OP:
NL02 INGB 0000 3206 66
t.n.v. Stichting China

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

UW ADVERTENTIE IN *KLEUR*?*

Neem contact
op met de
administratie!

** Alleen mogelijk op de achterzijde.*

Symposium lectoraat "Vorming vanuit de Bron"

Van harte welkom!

Datum: Deo volente woensdag 20 november 2019
Locatie: Kapel, Hoornbeeck College Amersfoort
Tijd: 14.00 uur tot 16.00 uur
Spreekers: Nico van Steensel, Steven Middelkoop,
jongerenforum, pitches kenniskringleden

**Aansluitend is er om 16.00 uur een receptie.
Meer informatie of aanmelden? Zie de website.**

Aanmelden graag voor 13 november via
www.hoornbeeck.nl/lectorat